

Miestny národný výbor v Hrabovke

1951-1990 (1994)

Opis na úrovni fondu

kód	názov kódu v AJ	Obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference kode	SK_1570_15216	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Miestny národný výbor v Hrabovke 1951-1990 (1994)	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1951-1990 (1994)	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	4, 73 bm (176 úradných kníh, 8 registratúrnych pomôcok, 18 archívnych škatúl spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Miestny národný výbor v Hrabovke	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Primárnym cieľom národných výborov ako zastupiteľských orgánov štátnej moci a správy v obciach, mestách, okresoch a krajoch bolo zabezpečovať rozvoj hospodárskej, kultúrnej, sociálnej a zdravotnej oblasti a agendu výstavby vo svojich územných obvodoch. Ilegálne národné výbory vznikali na území Slovenska sporadicky už v roku 1940, masovo sa vytvárali v roku 1944 a tieto revolučné národné výbory plnili v povstaleckom období predovšetkým mocenskú funkciu. Po 2. svetovej vojne sa podľa	Dejiny správy pôvodcu

		nariadenia Predsedníctva SNR č. 26/1945 Zb. zo dňa 7. 4. 1945 národné výbory ustanovili ako orgány verejnej správy v obvode svojej pôsobnosti. Dňom ustanovenia národných výborov došlo k zrušeniu obvodných a obecných notárskych úradov, a to viedlo k zrušeniu obecnej samosprávy. Hore uvedeným nariadením boli národné výbory povýšené na miestne orgány štátnej moci a správy. Boli zrušené dovtedajšie obecné a obvodné notárske úrady a okresné i župné úrady. Miestne a okresné národné výbory (MNV a ONV) boli poverené zriadiť si podriadený demokratický aparát. Na miestne národné výbory prešla právomoc obecnej samosprávy rovnako aj obecných a obvodných notárov, to isté platilo aj na úrovni okresov a žúp. Pôsobnosť národných výborov mala zahrnúť právomoc bývalej samosprávy i politickej správy. Miestne národné výbory podliehali okresným národným výborom, tie krajským národným výborom a tieto Slovenskej národnej rade. Národné výbory spravovali v obvode svojej pôsobnosti všetky verejné veci, pokiaľ neboli spravované iným verejným orgánom a vykonávali úlohy dovtedajších obecných zastupiteľstiev, obecných rád, starostov, obecných alebo notárskych úradov a notárov, ktoré sa zrušili. Namiesto notárskych úradov boli pre národné výbory zriadené úrady, resp. pre viac miestnych národných výborov obvodné úrady miestnych národných výborov. Obvodné úrady miestnych národných výborov vznikali v sídlach bývalých notárskych úradov a v podstate sa ani nemenila ich územná pôsobnosť, keďže zabezpečovali takmer zhodné úlohy ako ich predchodcovia. Dočasný organizačný poriadok pre miestne národné výbory č. 6633/2-II/1-1945 vydaný 15. novembra 1945 uverejnený v Úradnom vestníku upravoval výkon pôsobnosti národných výborov volenými orgánmi, ktorými boli plénum, rada, predseda a komisie národného výboru a vymedzovali činnosť výkonných orgánov národného výboru - úradu a tajomníka. Rozhodujúcim medzníkom vo vývoji národných výborov bolo prijatie Ústavy 9. mája v roku 1948, ktorá okrem iného charakterizovala národné výbory ako nositeľov a vykonávateľov štátnej moci v obciach, okresoch a krajoch. Následne bol vydaný zákon č. 280/1948 Zb. o krajskom zriadení a na jeho základe došlo začiatkom roka 1949 k novému administratívne, politickému členeniu štátu a k zmene v systéme a vnútornej organizácii národných výborov. Vznikla trojstupňová sústava národných výborov, a to krajské, okresné a miestne.	

		Ďalšie základné úpravy sa uskutočnili ústavnými zákonmi č. 12, 13 a 14/1954 Zb. o národných výboroch a voľbách do národných výborov, ktoré zabezpečovali voliteľnosť, kontrolovateľnosť a zodpovednosť národného výboru ľudu. Stanovili jednoznačnú podriadenosť miestneho národného výboru okresnému národnému výboru, okresného národného výboru krajskému národnému výboru a podriadenosť krajského národného výboru vláde prostredníctvom Zboru povereníkov. Zákon o národných výboroch bol v dôsledku reorganizácie štátnej správy v roku 1960 novelizovaný zákonom č. 65/1960 Zb. Miestne národné výbory zostali základom trojstupňovej organizácie národných výborov, rozšírili sa len o mestské národné výbory, čo bola iba zmena názvu miestnych národných výborov v sídlach zrušených a nových okresov. Právomoc a zodpovednosť miestnych a mestských národných výborov sa rozšírila vládnym nariadením č. 71/1960. Deľba práce medzi jednotlivými orgánmi národných výborov sa v štruktúre národných výborov spresnila zákonom č. 69/1967 Zb. Ústavným zákonom č. 143/1968 o československej federácii sa národné výbory stali republikovými orgánmi a ich riadenie a usmerňovanie zverili vláde Slovenskej socialistickej republiky a Slovenskej národnej rade. Zákonom SNR č. 159/1971 Zb. sa do sústavy národných výborov preniesla ďalšia pôsobnosť z ústredných orgánov štátnej správy SSR a komplexnejšie sa posilnila právomoc národných výborov ako miestnych orgánov štátnej moci a správy. Zmenou politickej situácie v novembri 1989 prestávajú byť národné výbory orgánmi štátnej moci a správy a v roku 1990 podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení ukončil svoju činnosť aj MNV v Hrabovke. Miestny národný výbor v Hrabovke vznikol v roku 1951, jeho predchodcom bol Obvodný úrad MNV v Dolnej Súči (1945-1950), ktorý bol zriadený pre obce Hrabovka, Skala, Dolná Súča, Újazd, Skalská Nová Ves. Prvým predsedom MNV v Hrabovke bol Jozef Repa (1951-1954). Ďalším predsedom sa stal Ondrej Macura (1954-1960), Štefan Holúbek (1960-1982), Štefan Chmelina (1982 – 1990). Posledným predsedom MNV v Hrabovke a zároveň prvým starostom obce Hrabovka sa stal Ján Ondračka.	
3.2.3.	Archival history	Spisovú manipuláciu národných výborov charakterizujú štyri organizačno-manipulačné obdobia. Prvé manipulačné obdobie prebiehalo v rokoch (1944) 1945 – 1948, druhé 1949 – 1954, tretie (1954) 1955 – 1960 (do 30. júna) a štvrté v rokoch 1960 (od 1. júla) – 1990.	Dejiny archívneho fondu

		Správe registratúry na MNV v Hrabovke venoval pozornosť od roku 1977 v rámci predarchívnej starostlivosti Štátny okresný archív v Trenčíne. Do roku 1988 bolo vykonaných 5 previerok správy registratúry. Zo zápisníc z prieskumu archívu a spisovne MNV Hrabovka sa zistilo, že dokumenty boli uložené v skrinách v miestnostiach zasadačky. Pracovníci archívu pri tomto prieskume rozhodli, že miestnosť pre archív vyhovuje, avšak bolo by vhodnejšie, ak by bola archívnym dokumentom pridelená samostatná miestnosť. Napriek upozorneniu pracovníkov archívu ešte ani v roku 1988 nebola vyčlenená samostatná miestnosť pre uloženie archívnych dokumentov. V správe registratúry sa vyskytli nedostatky pri vyplňovaní rubriík registratúrneho denníka, vybavené spisy sa neoznačovali značkami a lehotami uloženia a v registratúrnom stredisku sa neukladali záznamy podľa registratúrnych značiek aj keď bol Poverením vnútra v roku 1951 vydaný spisový plán pod zn.185 – 15/10 – 1950 – II/2. Pre obdobie 1956 – 1959 boli platné smernice Poverenia vnútra zn. NV/3 - 055.0 – 6/10 pre spisovú manipuláciu orgánov NV. Pre spisy z rokov 1960 – 1970 boli záväzné smernice Poverenia vnútra č. SVV/1 – 1500/1959 zo dňa 24. 2. 1959. Následne v roku 1976 Ministerstvo vnútra SSR vydalo predpisy uverejnené v príručke „Spisová služba národných výborov s účinnosťou od 1. 1. 1977. V poslednom manipulačnom období správu registratúry upravovala smernica Ministerstva vnútra SSR z 28.10.1985 č. VVS/1-647/1985 o spisovej manipulácii a škartačnom konaní na národných výboroch s účinnosťou od 1.1.1986. Počas celej existencie MNV v Hrabovke sa uskutočnilo desať vyradovacích konaní, a to v rokoch 1965 až 2002. Prevzaté archívne dokumenty boli spočiatku uložené v Dubnici nad Váhom, časť Lieskovec. V roku 1984 sa dokumenty presťahovali do novopostavenej budovy Štátneho okresného archívu v Trenčíne, Kožušnícka 1. V súčasnosti je fond uložený v prenajatých priestoroch v budove bývalej Kary. Fond Miestneho národného výboru v Hrabovke nebol doposiaľ zinventarizovaný.	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Prvé archívne dokumenty, ktoré boli zaradené do archívneho fondu Miestneho národného výboru v Hrabovke boli vyčlenené v roku 1983 z fondu Okresného národného výboru v Trenčíne. Evidujeme ich pod prírastkovým číslom 195 v počte 1 kartón z rokov 1951 až 1960, ktoré boli uložené v Dubnici nad Váhom, časť Lieskovec. Ďalší prírastok do archívneho fondu bol 14. júna 1991 v počte 16 škatúl (2 bm),	Spôsoby získavania archívnych prírastkov

		zaevidovaný pod číslom 553. Išlo o dokumenty v časovom rozpätí 1955 až 1974, ktoré obsahovali administratívne spisy, úradne knihy a podacie protokoly. Opätovne 07. júla 1992 sa archívny fond MNV Hrabovka rozšíril o 1,63 bm. Uvedený prírastok evidujeme pod číslom 601 z rokov 1963 až 1990. Archívne dokumenty obsahovali úradné knihy, podacie protokoly a administratívne spisy. Ďalšie archívne dokumenty prevzal Štátny okresný archív v Trenčíne 12. decembra 1995 pod prírastkom č. 843 v počte 0,6 bm. Išlo o úradné knihy z rokov 1986-1990 a o administratívne spisy z obdobia 1979 až 1990. Prírastky č. 195, č. 553, č. 601 a č. 843 boli po prevzatí ŠOKA v Trenčíne uložené v Dubnici nad Váhom, časť Lieskovec. Posledný prírastok dokumentov do archívneho fondu evidujeme pod č. 1003 z 24. apríla 2002, ktorý obsahoval podobne ako predchádzajúce prírastky administratívne spisy, úradné knihy a podací denník v časovom rozpätí rokov 1978-1992. Prevzaté dokumenty boli uložené v mieste sídla Štátneho okresného archívu v Trenčíne na Kožušníckej 1 v počte 0,25 bm.	
3.3.1.	Scope and contents	Fond MNV v Hrabovke je cenným zdrojom informácií o hospodárskych, spoločenských, ale aj politických pomeroch v obci v období 60. až 80 rokov 20. storočia. Vznik archívneho fondu sa datuje už do obdobia začiatkov 50. rokov, avšak z tohto obdobia sa zachovali len zápisnice rady a pléna, dokumentácia k výstavbe kultúrneho domu (1957) či evidenčné listy plochy kultúr v obci Hrabovka. Najväčšiu časť archívnych dokumentov predstavujú zápisnice pléna a rady, ktoré poskytujú informácie o kultúrnom, spoločenskom či politickom živote v obci. Dávajú tiež obraz o tom, ako rozhodnutia zastupiteľských orgánov ovplyvňovali život obyvateľov. Komisia miestnej bezpečnosti MNV Hrabovka riešila napríklad aj pracovné úrazy, ktoré sa stali v JRD, kedy kôň kopol zamestnanca do hlavy. Jednou z ďalších zaujímavostí sú rokovania o protipožiarnych opatreniach počas žatvy. Dozvedáme sa, že JRD nedisponovalo ešte v 70. rokoch 20. stor. vlastnou studňou a v prípade požiaru by čerpali vodu z blízkeho potoka. Trestná komisia sa zaoberala napríklad obyvateľmi, ktorí pohoršovali spoluobčanov svojim alkoholizmom, a tak boli obvinení nielen z priestupku pohoršenia, ale aj z priestupku v boji proti alkoholizmu. Okrem uvedených komisií pravidelne zasadala aj komisia verejného poriadku, výstavby, poľnohospodárstva, financií, ale aj školstva a kultúry, ktorá usporadúvala kultúrne akcie	Obsah a rozsah archívneho fondu

		(napr. dožinkové slávnosti). Medzi najdôležitejšie spisy patria dokumenty správneho charakteru napríklad dedičské konania, prevody nehnuteľností či kúpnopredajné zmluvy. Najstaršia účtovná kniha pochádza z roku 1957, okrem rokov 1958 a 1960 sa zachovali z každého účtovného roka. V archívnom fonde sa nachádzajú mnohé spisy týkajúce sa poľnohospodárstva a tiež dokumenty zachytávajúce činnosť a hospodárenie (výkazy, rozpočty) MNV a jednotného roľníckeho družstva. Ide napríklad o dobové archívne dokumenty, ktoré reflektujú opravu miestneho rozhlasu, oplotenie cintorína či výstavbu ocelevej kôlne na seno v JRD Hrabovka. Archívny fond obsahuje podrobne zachované dokumenty zachytávajúce voľby z viacerých rokov v rozpätí od 1960 až 1990. Medzi najmladšie archívne dokumenty patrí denník peňažných príjmov Miestneho osvetového strediska MNV Hrabovka z rokov 1987 až 1994.	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	MNV v Hrabovke pristupoval k vyradovaniu dokumentov dôkladne a pravidelne. Vyradovanie prebehlo v rokoch 1965, 1980, 1988 a 1989, 1991, 1992, 1995 a 1996. Posledný záznam o návrhu na vyradenie písomností evidujeme z roku 2002. Archívny fond Miestneho národného výboru v Hrabovke nie je zinventarizovaný, čiže nedošlo ani k vnútornému vyradovaniu počas inventarizácie. Súčasný stav archívneho fondu predstavuje 4,73 bm, ktorý je uložený v 38 škatuliach.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Očakáva sa prevzatie matričnej agendy po uplynutí lehoty uloženia.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond Miestny národný výbor v Hrabovke nie je spracovaný do podoby inventáru.	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcii

3.4.3.	Language /scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Prístup je umožnený preberaciami zoznamami archívnych dokumentov.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kozušnícka 1, 911 05 Trenčín 5	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Archívna pomôcka o tom neinformuje.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Obvodný notársky úrad v Dolnej Súči, Obvodný úrad miestnych národných výborov v Dolnej Súči, Okresný národný výbor v Trenčíne, Obecný úrad v Hrabovke	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis vyhotovila Mgr. Simona Mikušková v auguste 2022.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532	Pravidlá alebo zásady

3.7.3.	Date(s) of descriptions	04. 08. 2022	Dátum vyhotovenia opisu